

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 listopada 2023 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. odmówił R. M. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 5 września do 2 października 2023 r. oraz zobowiązał do zwrotu pobranej za ten czas należności w kwocie 2 260,44 zł z ustawowymi odsetkami. W uzasadnieniu wskazano, że kontrolerzy ZUS 19 września 2023 r. nie zastali ubezpieczonej pod jej adresem zamieszkania, ani następnie pod adresem zameldowania, co doprowadziło organ rentowy do wniosku, że wykorzystała swoje zwolnienie lekarskie niezgodnie z jego celem.

Od powyższej decyzji odwołała się R. M., kwestionując jej prawidłowość i wskazując, że nie miała możliwości poddać się kontroli ZUS, ponieważ począwszy od 5 września 2023 r. przeprowadziła się pod nowy adres, o czym bezzwłocznie poinformowała organ rentowy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania w całości, wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. M. okresie spornym podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu, jako pracownik (...) W., jako pracownik (...) w S.

Niesporne , nadto dowód: zaświadczenie płatnika składek – k. 3 akt rentowych organu, przesłuchanie ubezpieczonej – k.26-27.

R. M. od grudnia 2022 r. korzystała z wielu zwolnień lekarskich wystawianych przez tego samego lekarza psychiatrę, w związku z rozpoznanymi u niej zaburzeniami adaptacyjnymi (stres w miejscu pracy). Kolejne zaświadczenie o niezdolności do pracy opiewało na okres od 5 września do 2 października 2023 r. i zawierało wskazanie, że chora może chodzić.

Dowód : dane o pobieranych świadczeniach chorobowych – k. 4 akt rentowych, zaświadczenie (...) k. 5 akt rentowych, przesłuchanie ubezpieczonej – k.26-27.

R. M. mieszkała w wynajmowanym mieszkaniu w S., przy ul. (...). Dotychczasowy wynajmujący wypowiedział jej umowę i musiała przeprowadzić się do nowego mieszkania przy ul. (...) w dniu 5 września 2023 r.

Podczas konsultacji u lekarzy psychiatry w dniu 4 września 2023 r. informowała lekarza, że zmieni adres zamieszkania. Lekarka uznała jednak, że skoro w dniu wystawienia zaświadczenia adres jeszcze się nie zmienił, to wpisze dotychczasowy. Zrobiła to jednak z błędem: zamiast (...) wpisała do zaświadczenia (...).

Dowód : zaświadczenie (...) k. 5 akt rentowych, przesłuchanie ubezpieczonej – k.26-27.

Organ rentowy postanowił poddać kontroli prawidłowość orzeczenia o czasowej niezdolności do pracy R. M.. Kontrolerzy udali się pod adres wpisany do zaświadczenia lekarskiego: ul. (...) i nikogo tam nie zastali.

Niesporne

Podczas całego zwolnienia lekarskiego od 5 września do 2 października 2023 r. R. M. przebywała w swoim nowym miejscu zamieszkania przy ul. (...), skąd wychodziła jedynie na spacer z psem. Tam też przeszła kontrolę prawidłowości zwolnienia lekarskiego za kolejny okres. Urzędnik zastał ją na miejscu.

Dowód : przesłuchanie ubezpieczonej – k. 26-27.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie okazało się zasadne.

W myśl art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 1732) zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

Z kolei w myśl art. 59 ustawy prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby oraz wystawiania zaświadczeń lekarskich podlega kontroli. Kontrolę wykonują lekarze orzecznicy ZUS. W celu kontroli lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może: 1) przeprowadzić badanie lekarskie ubezpieczonego: a) w wyznaczonym miejscu, b) w miejscu jego pobytu; 2) skierować ubezpieczonego na badanie specjalistyczne przez lekarza konsultanta Zakładu Ubezpieczeń Społecznych; 3) zażądać od wystawiającego zaświadczenie lekarskie udostępnienia dokumentacji medycznej dotyczącej ubezpieczonego stanowiącej podstawę wydania zaświadczenia lekarskiego lub udzielenia wyjaśnień i informacji w sprawie; 4) zlecić wykonanie badań pomocniczych w wyznaczonym terminie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiadamia ubezpieczonego o terminie badania przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo przez lekarza konsultanta lub dostarczenia posiadanych wyników badań pomocniczych. Zawiadomienie zawiera informację, że w razie uniemożliwienia badania lub niedostarczenia posiadanych wyników badań w wyznaczonym terminie, zaświadczenie lekarskie traci ważność od dnia następującego po tym terminie, a organ wydaje decyzję o braku prawa do zasiłku.

Zawiadomienie o terminie badania Zakład Ubezpieczeń Społecznych doręcza: 1) w przypadku ubezpieczonego posiadającego jednocześnie profil informacyjny w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych - w sposób wskazany w art. 71ab ust. 1 i 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, 2) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, 3) przez operatora pocztowego - w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz.U. z 2022 r. poz. 896), 4) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby, albo 5) przez pracodawcę.

Zawiadomienie na adres doręczeń elektronicznych przekazuje się na piśmie w postaci elektronicznej; kierowane za pośrednictwem operatora wyznaczonego oraz operatora pocztowego na piśmie w postaci papierowej, zaś doręczane przez pracowników organu bądź pracodawcę przekazuje się na piśmie w postaci papierowej, telefonicznie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. z 2020 r. poz. 344), w tym na adres do doręczeń elektronicznych. Zawiadomienie może być przekazane telefonicznie, jeżeli numer telefonu ubezpieczonego jest znany podmiotowi dokonującemu doręczenia. Zawiadomienie przekazane telefonicznie ma skutek doręczenia, jeżeli rozmowa była rejestrowana, a ubezpieczony wyraził zgodę na nagranie. Zawiadomienie przekazane za pomocą środków komunikacji elektronicznej ma skutek doręczenia, jeżeli doręczający otrzymał potwierdzenie jego otrzymania przez ubezpieczonego.

Zawiadomienie na piśmie w postaci papierowej przesyłane jest na adres pobytu ubezpieczonego w okresie czasowej niezdolności do pracy, wskazany w zaświadczeniu lekarskim. Ubezpieczony jest zobowiązany podać wystawiającemu zaświadczenie lekarskie adres pobytu w okresie czasowej niezdolności do pracy, jeżeli adres udostępniony na profilu informacyjnym wystawiającego zaświadczenie lekarskie lub znajdujący się w dokumentacji medycznej ubezpieczonego różni się od adresu pobytu w okresie czasowej niezdolności do pracy.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że przywołana podstawa kontroli ZUS-u w postaci art. 59 ustawy zasiłkowej daje organowi rentowemu kompetencję do sprawdzania prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy i wystawiania zaświadczeń. Ustawodawca nie upoważnił ZUS-u do kontrolowania sposobu wykorzystania zwolnienia.

Niemniej nawet jednak, gdyby założyć, że organ rentowy był umocowany do tego typu sprawdzenia, to w tym wypadku doszło do zbyt daleko posuniętego domniemania faktycznego ze strony kontrolujących. W ocenie sądu nie byli uprawnieni do stwierdzenia, że skoro ubezpieczonej nie ma pod adresem wskazanym w zaświadczeniu lekarskim, to oznacza, że wykorzystuje zwolnienie lekarskie niezgodnie z jego celem.

W odniesieniu do R. M. wnioszek taki był nieuprawniony z następujących względów:

1) kontrola odbyła się pod adresem, pod którym ubezpieczona nigdy nie zamieszkiwała. Lekarz do zaświadczenia lekarskiego wpisał bowiem nieprawidłowy adres: ul. (...), zamiast (...). Taka pomyłka lekarza nie może obciążać w skutkach prawnych ubezpieczonej, tym bardziej, że przy zaświadczeniach elektronicznych umieszczanych w systemie, a nie wydawanych choremu w formie papierowej, sama ubezpieczona nie miała sposobności by tę pomyłkę zasygnalizować;

2) ubezpieczona podczas konsultacji lekarskiej przekazała lekarzowi informację, że zmieni adres zamieszkania w okresie orzeczonej niezdolności do pracy. Zatem lekarz powinien w zaświadczeniu wpisać oba adresy – dotychczasowy i kolejny, lecz tego nie zrobił. Również w tym wypadku błąd lekarza nie powinien obciążać w skutkach prawnych ubezpieczonej;

3) ubezpieczona musiała zmienić miejsce zamieszkania w okresie orzeczonej niezdolności do pracy, skoro wypowiedziano jej umowę najmu mieszkania. Przeprowadzka była wymuszona okolicznościami życiowymi. Następnie przebywała pod swoim nowym adresem przez cały okres objęty zwolnieniem lekarskim. Nie sposób więc uznać, by wykorzystywała swoje zwolnienie lekarskie niezgodnie z jego celem. Tym bardziej, że zaświadczenie o niezdolności do pracy wystawione przez psychiatrę nie zabraniało aktywności fizycznej – a nawet wręcz przeciwnie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalony został w oparciu o zgromadzone dokumenty i korespondujące z nimi zeznania ubezpieczonej. Sąd nie znalazł podstaw do odmówienia wiary wskazanym dowodom. Rzetelność i autentyczność dokumentów nie były podważane przez strony i nie budziły wątpliwości. Zeznania ubezpieczonej Sąd obdarzył przymiotem pełnej wiarygodności. R. M. w sposób szczegółowy, rzeczowy, a przede wszystkim spontaniczny opisywała przebieg wydarzeń z okresu spornej niezdolności do pracy. Jej twierdzenia dotyczące konieczności przeprowadzki wobec wypowiedzenia umowy najmu mieszkania pozostają w świetle doświadczenia życiowego w pełni uzasadnione. Należy mieć na uwadze, że organ rentowy nie naprowadził żadnych dowodów pozostających w sprzeczności z zeznaniami ubezpieczonej. W ocenie Sądu materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie dawał podstawy do przyjęcia, że decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie odpowiadała prawu.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. uznając, że ubezpieczona R. M. ma prawo do zasiłku chorobowego za sporny okres, a tym samym - nie ma obowiązku zwrotu już pobranego świadczenia.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...),

3. (...)

22 kwietnia 2024 r.